

Η ΠΕΡΙΤΟΜΗ ΤΩΝ ΑΡΧΑΙΩΝ ΙΣΡΑΗΛΙΤΩΝ ΥΠΟ ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΚΗΝ ΕΠΟΨΙΝ

Υ Π Ο

Δρος ΙΩΑΝΝΟΥ Γ. ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΥ

Ίατροϋ Παθολόγου

Καθηγητοϋ Πανεπιστημίου

Ἡ περιτομή, τουτέστιν ἡ χειρουργικὴ ἐξαίρεσις τῆς ἀκροποσθίας ἢ ἀκροβυστίας κατὰ τὴν Παλαιὰν Διαθήκην¹, ἦτο κοινὴ² παρ' Ἀρχαίοις Αἰγυπτίοις καὶ δὴ ἀπὸ ἀρχαιοτάτων χρόνων³. Εἰς ἀνάγλυφον (2780 π.Χ.), ὅπερ εὑρέθη εἰς τὴν νεκρόπολιν τῆς Σακκαρᾶς, παρίσταται ἐπέμβασις περιτομῆς ἐπὶ δύο ἐφήβων. Ὁ ἐν προκειμένῳ ὑφιστάμενος τὴν περιτομὴν ἐμφανίζεται ὄρθιος καὶ ὁ ἐκτελῶν ταύτην καθήμενος. Προσέτι ὁ βοηθὸς εἰκονίζεται ὄρθιος, κρατῶν ἐκ τῶν ὀπισθεν τὰς χεῖρας τοῦ ἐνὸς τῶν ἐν λόγῳ περιτεμνομένων (ὄρα σχετικὴν εἰκόνα)⁴.

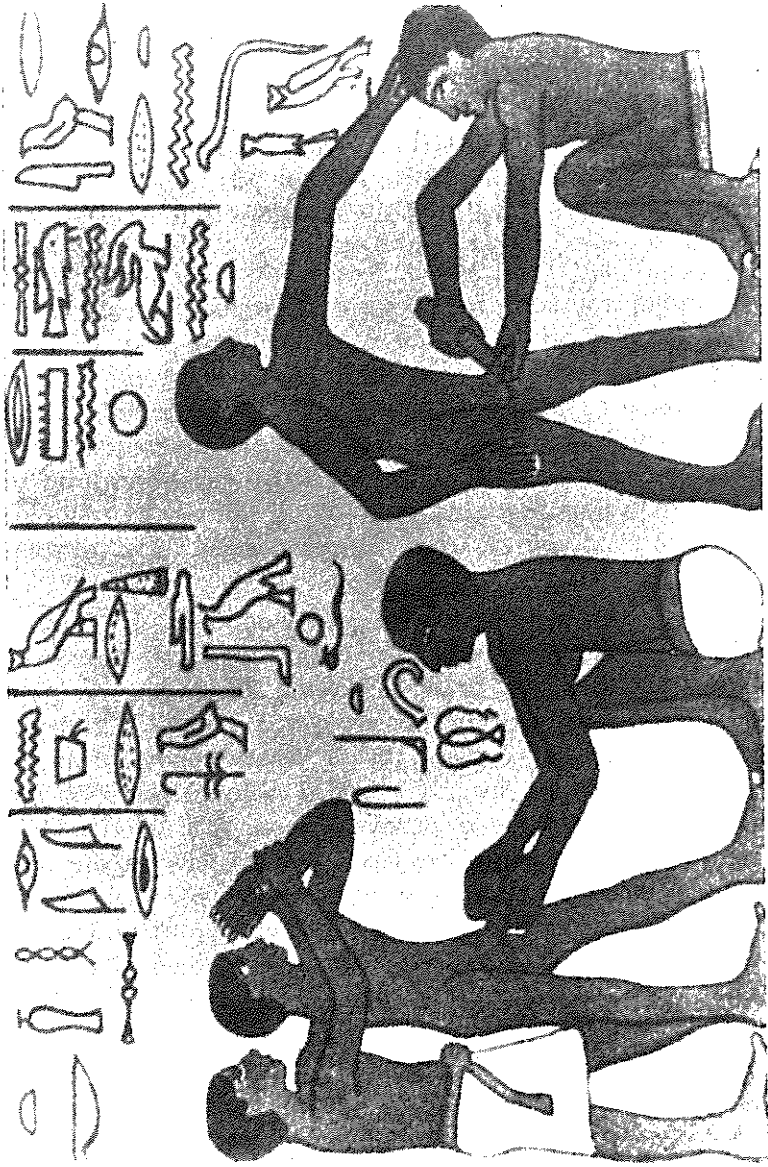
Ἐπιπροσθέτως ἀνδριὰς τοῦ ἱερέως Ἀνισάθα τῆς Ε' Δυναστείας (2780-2270 π.Χ.) παρουσιάζει τοῦτον περιτετημημένον. Ἀργότερον ἡ περιτομὴ ἔθεωρεῖτο οἰονεὶ τίτλος εὐγενείας καὶ οὐδεὶς ἀπερίτητος ἠδύνατο νὰ παρακαθῆσθαι εἰς τὴν τράπεζαν τοῦ Φαραῶ. Ἐπίσης ἡ χειρουργικὴ αὕτη ἐξαίρεσις ἀναφέρεται εἰς τὸν πάπυρον Edwin Smith, ὅστις ἐγράφη κατὰ τὸν 17ον π.Χ. αἰ. Ἐπὶ πλέον ὁ πάπυρος Hearst, ὁ ὁποῖος δὲν τυγχάνει πολὺ μεταγενέστερος τοῦ παπύρου Ebers (1600 π.Χ.), πληροφορεῖ τὴν ὑπαρξιν ἀπλουστέρων ἰατρῶν διὰ τὴν διενέργειαν τῆς περιτομῆς, ἡ ὁποία πιθανώτατα ὑπηγορεύετο ὑπὸ τῆς θρησκείας καὶ οὐδόλως ἐλάμβανε χώραν διὰ λόγους καθαριότητος, ὡς ὁ Ἡρόδοτος ὑποστηρίζει. Συγκεκριμένως οὗτος ἐξιστορεῖ ὅτι

1. Liddell, H. Scott, R., *Μέγα λεξικὸν τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης*. Λήμμα: «ἀκροβυστία». Μετφρ. Ε. Μόσχου. Ι. Σιδέρης, Ἀθῆναι.

2. El - Assal, G. S., *Ancient Egyptian Medicine*. Lancet, 2:272,1972.

3. Castiglioni, A., *Ἱστορία τῆς Ἱατρικῆς*. Ν. Παπασπύρου, Ἀθῆναι, 1961.

4. Παπαγιαννόπουλος, Ι., *Ἡ κατὰ τὴν ἀρχαιότητα ἐν τῇ κοινονίᾳ θέσις τοῦ ἱατροῦ* (Διατριβὴ ἐπὶ Ὑφηγεσίᾳ), Ἀθῆναι, 1977, σελ. 30.

Ἐπέμβρασις περιτομῆς ἐπὶ δύο ἐφήβων (Ανάγλυφον — 2780 π.Χ. — ἀνευρεθὲν ἐν τῇ νεκροπόλει τῆς Σακκαράς).

«τὰ... αἰδοῖα περιτάμνονται καθαριότητος εἵνεκεν, προτιμῶντες καθαροὶ εἶναι ἢ εὐπρεπέστεροι»⁵. Ἡ παροῦσα μελέτη ἀρύεται τὰς σχετικὰς πληροφορίας ἐκ τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης, αἵτινες καταλλήλως ἀξιολογηθεῖσαι ἐκτίθενται κατωτέρω ὡς ἑξῆς:

Αἱ κοινωνικαὶ περὶ τοῦ αἰτίου τῆς περιτομῆς δοξασαί.

Αὕτη ἐλάμβανε χώραν παρ' Ἀρχαίοις Ἰσραηλίταις διὰ θρησκευτικούς καὶ μόνον λόγους, καθ' ὅσον ἡ ἐφαρμογὴ τῆς εἰσηλθεν εἰς τὸν ἀρχαῖον τοῦτον λαὸν τῇ ἐντολῇ τοῦ Ὑψίστου. Τουτέστιν, ὡς τὸ βιβλίον τῆς Γενέσεως πληροφορεῖ, Αὐτὸς Οὗτος ὁ Θεὸς ἔδωκεν ἐντολὴν εἰς τὸν Ἀβραάμ διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῆς περιτομῆς καὶ ὥρισε νὰ διενεργῆται αὕτη κατὰ τὴν ὀγδόην ἀπὸ τῆς γεννήσεως τοῦ παιδίου ἡμέραν. Ἐπίσης Οὗτος ἐνετείλατο, ἵνα ἡ περιτομὴ λαμβάνη χώραν ἐπὶ παντὸς παιδίου Ἰσραηλιτῶν καθὼς καὶ ἐπὶ παντὸς παιδίου ξένου συγκατοικοῦντος μετὰ τούτων. Ἐπίσης ἐπὶ παντὸς δούλου, γεννηθέντος ἐν τῇ οἰκίᾳ τῶν Ἰσραηλιτῶν ἢ ἀγορασθέντος ὑπ' αὐτῶν. Προσέτι ὁ Παντοκράτωρ ἐπισημαίνει τὰς φοβερὰς συνεπείας τῆς ἀπειθείας πρὸς τὴν ἐν λόγῳ ἐντολὴν Του. Ἄλλ' ἄς ἴδωμεν, τί ἐπὶ λέξει σχετικῶς ἀναφέρει τὸ ἱερὸν κείμενον: «Καὶ εἶπεν ὁ Θεὸς πρὸς Ἀβραάμ· σὺ δὲ τὴν διαθήκην μου διατηρήσεις, σὺ καὶ τὸ σπέρμα σου μετὰ σὲ εἰς τὰς γενεὰς αὐτῶν. καὶ αὕτη ἡ διαθήκη, ἣν διατηρήσεις, ἀνὰ μέσον ἐμοῦ καὶ ὑμῶν καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ σπέρματός σου μετὰ σὲ εἰς τὰς γενεὰς αὐτῶν· περιτμηθήσεται ὑμῶν πᾶν ἀρσενικόν, καὶ περιτμηθήσεσθε τὴν σάρκα τῆς ἀκροβυστίας ὑμῶν, καὶ ἔσται εἰς σημεῖον διαθήκης ἀνὰ μέσον ἐμοῦ καὶ ὑμῶν. καὶ παιδίον ὀκτῶ ἡμερῶν περιτμηθήσεται ὑμῖν, πᾶν ἀρσενικόν εἰς τὰς γενεὰς ὑμῶν, ὁ οἰκογενῆς καὶ ὁ ἀργυρώνητος, ἀπὸ παντὸς υἱοῦ ἀλλοτρίου, ὃς οὐκ ἔστιν ἐκ τοῦ σπέρματός σου. περιτομὴ περιτμηθήσεται ὁ οἰκογενῆς τῆς οἰκίας σου καὶ ὁ ἀργυρώνητος, καὶ ἔσται ἡ διαθήκη μου ἐπὶ τῆς σαρκὸς ὑμῶν εἰς διαθήκην αἰώνιον. καὶ ἀπερίτμητος ἄρσεν, ὃς οὐ περιτμηθήσεται τὴν σάρκα τῆς ἀκροβυστίας αὐτοῦ τῇ ἡμέρᾳ τῇ ὀγδόῃ, ἐξολοθρευθήσεται ἡ ψυχὴ ἐκεῖνη ἐκ τοῦ γένους αὐτῆς, ὅτι τὴν διαθήκην μου διεσκέδασε»⁶.

Περαιτέρω τὸ βιβλίον τοῦτο ἀναφέρει ὅτι ὁ Ἀβραάμ συνεμορφώθη πρὸς τὴν ἐν λόγῳ θείαν ἐντολὴν ἀμέσως καὶ δὴ τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ, καθ' ἣν ἔλαβε τὴν ἐντολὴν ταύτην. Δηλαδή διενήργησε οὗτος περιτομὴν εἰς τὸν ἑαυτὸν του, ἐνῶ τότε ἦτο ἡλικίας 99 ἐτῶν, εἰς τὸν υἱὸν του Ἰσμαήλ, ὅστις εἶχεν ἡλικίαν 13 ἐτῶν, εἰς πάντας τοὺς ἄνδρας τοῦ

5. Ἡρόδοτος, II, 37.

6. Γένεσις, ιζ', 9-14.

οἴκου του καὶ εἰς πάντας τοὺς δούλους ἀνεξαιρέτως εἰς τε τοὺς γεννηθέντας ἐν τῷ οἴκῳ του καὶ τοὺς ἀγορασθέντας ἐξ ἄλλων λαῶν («ἐξ ἀλλογενῶν ἐθνῶν»)⁷. Προσέτι ὁ Ἄβραάμ «περιέτεμε ... τὸν Ἰσαὰκ τῇ ἡμέρᾳ τῇ ὀγδόῃ, καθὰ ἐνετείλατο αὐτῷ ὁ Θεός. καὶ Ἄβραάμ ἦν ἑκατὸν ἐτῶν, ἡνίκα ἐγένετο αὐτῷ Ἰσαὰκ ὁ υἱὸς αὐτοῦ»⁸.

Κατατρόπως ἀλλοφύλων δι' ἐκμεταλλεύσεως συμπτώματος τῆς περιτομῆς.

Τὸ ἱερὸν κείμενον ἀναφέρεται καὶ εἰς σύμπτωμα τῆς περιτομῆς, ἦτοι τὸ ἄλλογος, τὴν ἐμφάνισιν τοῦ ὁποίου, ἢ προφανῶς τὴν μείζονα ἔξαρσίν του, τοποθετεῖ εἰς τὴν τρίτην ἀπὸ τῆς ἐν προκειμένῳ ἐπεμβάσεως ἡμέραν. Τὸ σύμπτωμα τοῦτο ἐξεμεταλλεύθησαν οἱ δύο υἱοὶ τοῦ Ἰακώβ, δηλαδὴ ὁ Συμεὼν καὶ ὁ Λευὶ καὶ ἐνίκησαν τοὺς Συχεμίτας. Συγκεκριμένως οἱ ἐν λόγῳ υἱοὶ τοῦ Ἰακώβ δὲν ἐδέχοντο ὡς σύζυγον τῆς ἀδελφῆς των Δείνας τὸν Συχέμ, ἐπειδὴ οὗτος «ἐκοιμήθη μετ' αὐτῆς καὶ ἐταπείνωσεν αὐτήν»⁹. Ὁ ὡς εἴρηται, ἀνήκων εἰς τὴν φυλὴν τῶν Εὐαίων, διετήρει τὴν «ἀκροβυστίαν» του, δηλαδὴ δὲν εἶχεν ὑποστῆ περιτομὴν. Οἱ ἀνωτέρω υἱοὶ ἀποσκοποῦντες εἰς τὴν ἐξολόθρευσιν τοῦ Συχέμ, ὅστις ἐξήτει τὴν Δείναν ὡς σύζυγόν του, δολίως ἀπῆντησαν εἰς αὐτὸν καὶ εἰς τὸν πατέρα αὐτοῦ Ἐμμῶρ τὰ ἐξῆς: «οὐ δυνασόμεθα ποιῆσαι τὸ ρῆμα τοῦτο, δοῦναι τὴν ἀδελφὴν ἡμῶν ἀνθρώπῳ, ὃς ἔχει ἀκροβυστίαν· ἔστι γὰρ ὄνειδος ἡμῖν. μόνον ἐν τούτῳ ὁμοιωθησόμεθα ὑμῖν καὶ κατοικήσομεν ἐν ὑμῖν, ἐὰν γένησθε ὡς ἡμεῖς καὶ ὑμεῖς ἐν τῷ περιτεμηθῆναι ὑμῶν πᾶν ἀρσενικόν· καὶ δώσομεν τὰς θυγατέρας ἡμῶν ὑμῖν καὶ ἀπὸ τῶν θυγατέρων ὑμῶν ληψόμεθα ἡμῖν γυναῖκας καὶ οἰκήσομεν παρ' ὑμῖν καὶ ἐσόμεθα ὡς γένος ἐν. ἐὰν δὲ μὴ εἰσακούσητε ἡμῶν τοῦ περιτεμέσθαι, λαβόντες τὴν θυγατέρα ἡμῶν (τὴν ἀδελφὴν των Δείναν) ἀπελευσόμεθα»¹⁰. Ἐν συνεχείᾳ οἱ Ἐμμῶρ καὶ Συχέμ μὴ ἀντιληφθέντες τὴν δολιότητα τῆς προτάσεως ταύτης, μετέβησαν εἰς τὴν πύλιν τῆς πόλεως των, προφανῶς τόπον συγκεντρώσεως τῶν ἀνδρῶν, πρὸς τοὺς ὁποίους ὠμίλησαν σχετικῶς. Ἐκεῖνοι ἐπέισθησαν «καὶ περιετέμνοντο τὴν σάρκα τῆς ἀκροβυστίας αὐτῶν πᾶς ἄρσιν. ἐγένετο δὲ ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ, ὅτε ἦσαν ἐν τῷ πόνῳ, ἔλαβον οἱ δύο» ὡς ἄνω «υἱοὶ Ἰακώβ ... ἕκαστος τὴν μάχαιραν αὐτοῦ καὶ εἰσῆλθον εἰς τὴν πόλιν ἀσφαλῶς καὶ ἀπέκτειναν πᾶν ἀρσενικόν. τὸν τε

7. Ἐνθ' ἀνωτ., 27.

8. Ἐνθ' ἀνωτ., κα', 4-5.

9. Ἐνθ' ἀνωτ., λδ', 2.

10. Ἐνθ' ἀνωτ., 14-17.

Ἐμῶρ καὶ Συχὲμ τὸν υἱὸν αὐτοῦ ἀπέκτειναν ἐν στόματι μαχαίρας καὶ ἔλαβον Δεῖναν ἐκ τοῦ οἴκου τοῦ Συχὲμ καὶ ἐξῆλθον»¹¹.

Ἀποφυγὴ θείας Τιμωρίας δι' ἀμέσου ἐκτελέσεως περιτομῆς. Θεία ἐντολὴ ἢ διενέργεια μαζικῆς περιτομῆς καὶ ὁ καθορισμὸς τῶν σχετικῶν ἐργαλείων.

Ὅτε ὁ Μωϋσῆς ἐβάδιζεν ἀπὸ τῆς Μαδιάμ πρὸς τὴν Αἴγυπτον, συνήνητησεν αὐτὸν εἰς τι κατάλυμα Ἄγγελος Κυρίου *«καὶ ἐξήτει αὐτὸν ἀποκτεῖναι»*, διότι τὸ τέκνον τοῦ ἦτο ἀπερίτμητον *«καὶ λαβοῦσα Σεπφώρα ψῆφον (κοπτερὸν λίθον) περιέτεμε τὴν ἀκροβυστίαν τοῦ υἱοῦ αὐτῆς καὶ προσέπεσε πρὸς τοὺς πόδας αὐτοῦ (τοῦ Ἄγγελου) καὶ εἶπεν ἔστη τὸ αἷμα τῆς περιτομῆς τοῦ παιδίου μου. καὶ (ὁ Ἄγγελος) ἀπήλθεν ἀπ' αὐτοῦ»¹². Ἐξ ἄλλου ὁ Σαβαὼθ ἔδωκεν εἰς τὸν Ἰησοῦν τοῦ Ναυῆ τὴν ἐξῆς ἐντολήν: *«ποιήσον σεαυτῷ μαχαίρας πετρίνας ἐκ πέτρας ἀκροτόμου καὶ καθίσας περιέτεμε τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ ἐκ δευτέρου. καὶ ἐποίησεν Ἰησοὺς μαχαίρας πετρίνας ἀκροτόμους καὶ περιέτεμε τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ ἐπὶ τοῦ καλουμένου τόπου Βουνὸς τῶν ἀκροβυστιῶν»¹³, προφανῶς ἐκ τοῦ πλήθους τῶν συνεπεία τῆς περιτομῆς ἀπορριφθεισῶν ἐκεῖ ἀκροβυστιῶν. Τὰς ἐν λόγῳ *«μαχαίρας τὰς πετρίνας»* ὁ Ἰησοὺς τοῦ Ναυῆ *«ἔθηκεν ... ἐν Θαμνασσαράχ»*, πόλιν, ἣν οἱ Ἰσραηλιταὶ *«ἔδωκαν αὐτῷ»¹⁴*, οἵτινες, ὅταν οὗτος ἀπέθανεν, *«ἔθηκαν»* αὐτὰς *«μετ' αὐτοῦ εἰς τὸ μνήμα, εἰς ὃ ἔθαψαν αὐτὸν ἐκεῖ»¹⁵*.**

Περὶ τῶν προσφάτως περιτμηθέντων πρόνοια.

Δέον νὰ ἐξαρθῇ τὸ γεγονός τῆς περὶ τῶν προσφάτως ὑποστάντων περιτομῆν προνοίας, οἵτινες παρέμενον ἐκτὸς ὑπηρεσίας μέχρι πλήρους ἐπουλώσεως τοῦ σχετικοῦ τραύματος καὶ τελείας ἀποκαταστάσεως τῆς υγείας των ἐκ πιθανῆς ἐπιπλοκῆς τούτου. Κατὰ τὸ ἱερὸν κείμενον οὔτοι *«ἠσυχίαν εἶχον αὐτόθι καθήμενοι ἐν τῇ παρεμβολῇ, ἕως υγιάζεσθαι»¹⁶*.

Κοινωνικὴ μείωσις τῶν μὴ περιτμηθέντων.

Οἱ περιφρονοῦντες τὴν Θεῖαν Ἐντολήν, ἀρνούμενοι νὰ ὑποστῶσιν τὴν περιτομήν, δὲν ἐπέσυρον μόνον τὴν ἐναντίον των Θεῖαν Ὅργην, ἀλλ'

11. Ἐνθ' ἀνωτ., 24-26.

12. Ἐξοδος, δ', 24-26.

13. Ἰησοὺς Ναυῆ, ε', 2,3.

14. Ἐνθ' ἀνωτ., κα', 42β', 42δ'.

15. Ἐνθ' ἀνωτ., κδ', 31.

16. Ἐνθ' ἀνωτ., ε', 8.

ύφίσταντο ἐπιπλέον κοινωνικὴν μείωσιν. Οὗτοι δὲν ἠδύναντο νὰ συμμετάσχωσιν εἰς τὴν πασχαλινὴν εὐωχίαν· «οὗτος ὁ νόμος τοῦ πάσχα· πᾶς ἄλλογενὴς οὐκ ἔδεται ἀπ' αὐτοῦ· καὶ πάντα οἰκέτην ἢ ἀργυρώνητον περιτεμείς αὐτόν, καὶ τότε φάγεται ἀπ' αὐτοῦ ... ἐὰν δέ τις προσέλθῃ πρὸς ὑμᾶς προσήλυτος ποιῆσαι τὸ πάσχα Κυρίῳ, περιτεμείς αὐτοῦ πᾶν ἀρσενικόν, καὶ τότε προσελεύσεται ποιῆσαι αὐτὸ καὶ ἔσται ὡσπερ καὶ ὁ αὐτόχθων τῆς γῆς· πᾶς ἀπερίτμητος οὐκ ἔδεται ἀπ' αὐτοῦ»¹⁷.

Ἐπίσης, ὡς ἀνωτέρω ἐκτίθεται, οἱ ἀδελφοὶ τῆς Δείνας ἐχαρρακτηρίζον ὡς ὄνειδος διὰ τοὺς ἑαυτοῦς των τὸ νὰ λάβῃ ἡ ἀδελφή των σύζυγον ἀπερίτμητον.

Πολεμικὴ δραστηριότης πρὸς διενέργειαν περιτομῆς ἐπὶ νεκρῶν.

Ὁ Σαοὺλ, ἵνα ἐκθέσῃ εἰς κίνδυνον τὴν ζωὴν τοῦ Δαυΐδ, ἐπληροφόρησε τοῦτον ὅτι δὲν δέχεται παρ' αὐτοῦ γαμήλιον δῶρον ἢ μὴ μόνον «ἐκατόν» ἀκροβυστίας «ἀλλοφύλων». Ἡ πληροφορία αὕτη ἤρρεσεν εἰς τὸν Δαυΐδ, διότι θὰ ἐπετύγχανε διὰ τοῦ τρόπου τούτου νὰ καταστῇ γαμβρὸς τοῦ βασιλέως Σαοὺλ («ἐπιγαμβρεῦσαι τῷ βασιλεῖ») ¹⁸ «καὶ ἐπορεύθη αὐτὸς καὶ οἱ ἄνδρες» του καὶ ἐφόνευσεν «ἐκατόν ἄνδρας» ἀλλοφύλους καὶ ἔφερε «τὰς ἀκροβυστίας αὐτῶν» ¹⁹ εἰς τὸν ἐν λόγῳ βασιλέα καὶ οὕτω κατέστη γαμβρὸς του.

Περιτομὴ συνεπεία φόβου καὶ ἀποκατάστασις τῆς ἀκροποσθίας ἐπὶ ἐκ κοινωνικῶν συνθηκῶν μεταμεληθέντων περιτετμημένων.

Ἐναφέρεται, ὅτι «πολλοὶ τῶν ἐθνῶν (ἐκ τῶν ἐθνικῶν) περιετέμνοντο καὶ ἰουδαίζον διὰ τὸν φόβον τῶν Ἰουδαίων»²⁰. Ἀντιθέτως παρόνομοι Ἰσραηλίται «ἐποίησαν ἑαυτοῖς ἀκροβυστίας»²¹, δηλαδὴ ἀπεκατέστησαν τὰς συνεπεία τῆς περιτομῆς ἐξαιρεθείσας ἀκροποσθίας των προφανῶς δι' ἔλξεως τῶν ἐκ τῆς ἐν λόγῳ ἐπεμβάσεως πιθανῶς ἐναπομεινάντων ὑπολειμμάτων των ἢ αὐτῆς ταύτης τῆς πόσθης.

Τὴν ὡς ἄνω ἀποκατάστασιν διενήργησαν ἐπηρεασθέντες ἐκ «τῶν κύκλων» αὐτῶν διαβιούντων ἐθνῶν καὶ τοιουτοτρόπως «ἐξευγίσθησαν τοῖς ἔθνεσι»²² (συνεπορεύθησαν μετὰ τῶν εἰδωλολατρικῶν ἐθνῶν),

17. Ἐξοδος, ιβ', 43,44,48.

18. Βασιλειῶν Α', ιη', 25,26.

19. Ἐνθ' ἀνωτ., 27.

20. Ἐσθήρ, η', 17.

21. Μακκαβαίων Α', α', 15.

22. Ἐνθ' ἀνωτ., 11,15.

ύφίσταντο ἐπιπλέον κοινωνικὴν μείωσιν. Οὗτοι δὲν ἠδύναντο νὰ συμμετάσχωσιν εἰς τὴν πασχαλινὴν εὐωχίαν· «οὗτος ὁ νόμος τοῦ πάσχα· πᾶς ἀλλογενὴς οὐκ ἔδεται ἀπ' αὐτοῦ· καὶ πάντα οἰκέτην ἢ ἀργυρώνητον περιτεμείς αὐτόν, καὶ τότε φάγεται ἀπ' αὐτοῦ ... ἐὰν δὲ τις προσέλθῃ πρὸς ὑμᾶς προσήλυτος ποιῆσαι τὸ πάσχα Κυρίῳ, περιτεμείς αὐτοῦ πᾶν ἀρσενικόν, καὶ τότε προσελεύσεται ποιῆσαι αὐτὸ καὶ ἔσται ὡσπερ καὶ ὁ αὐτόχθων τῆς γῆς· πᾶς ἀπερίμητος οὐκ ἔδεται ἀπ' αὐτοῦ»¹⁷.

Ἐπίσης, ὡς ἀνωτέρω ἐκτίθεται, οἱ ἀδελφοὶ τῆς Δείνας ἐχαρακτήριζον ὡς ὄνειδος διὰ τοὺς ἑαυτοῦς των τὸ νὰ λάβῃ ἡ ἀδελφή των σύζυγον ἀπερίμητον.

Πολεμικὴ δραστηριότης πρὸς διενέργειαν περιτομῆς ἐπὶ νεκρῶν.

Ὁ Σαοὺλ, ἵνα ἐκθέσῃ εἰς κίνδυνον τὴν ζωὴν τοῦ Δαυΐδ, ἐπληροφόρησε τοῦτον ὅτι δὲν δέχεται παρ' αὐτοῦ γαμήλιον δῶρον ἢ μὴ μόνον «ἐκατόν» ἀκροβυστίας «ἀλλοφύλων». Ἡ πληροφορία αὕτη ἤρρεσεν εἰς τὸν Δαυΐδ, διότι θὰ ἐπετύγχανε διὰ τοῦ τρόπου τούτου νὰ καταστῇ γαμβρὸς τοῦ βασιλέως Σαοὺλ («ἐπιγαμβρεῦσαι τῷ βασιλεῖ») ¹⁸ «καὶ ἐπορεύθη αὐτὸς καὶ οἱ ἄνδρες» του καὶ ἐφόνευσεν «ἐκατόν ἄνδρας» ἀλλοφύλους καὶ ἔφερε «τὰς ἀκροβυστίας αὐτῶν»¹⁹ εἰς τὸν ἐν λόγῳ βασιλέα καὶ οὕτω κατέστη γαμβρὸς του.

Περιτομὴ συνεπεία φόβου καὶ ἀποκατάστασις τῆς ἀκροποσθίας ἐπὶ ἐκ κοινωνικῶν συνθηκῶν μεταμεληθέντων περιτετημένων.

Ἄναφύεται, ὅτι «πολλοὶ τῶν ἐθνῶν (ἐκ τῶν ἐθνικῶν) περιτετέμνοντο καὶ ἰουδαίζον διὰ τὸν φόβον τῶν Ἰουδαίων»²⁰. Ἀντιθέτως παρόνομοι Ἰσραηλίται «ἐποίησαν ἑαυτοῖς ἀκροβυστίας»²¹, δηλαδὴ ἀπεκατέστησαν τὰς συνεπεία τῆς περιτομῆς ἐξαιρεθείσας ἀκροποσθίας των προφανῶς δι' ἔλξεως τῶν ἐκ τῆς ἐν λόγῳ ἐπεμβάσεως πιθανῶς ἐναπομεινάντων ὑπολειμμάτων των ἢ αὐτῆς ταύτης τῆς πόσθης.

Τὴν ὡς ἄνω ἀποκατάστασιν διενήργησαν ἐπηρεασθέντες ἐκ «τῶν κύκλων» αὐτῶν διαβιούντων ἐθνῶν καὶ τοιουτοτρόπως «ἐξευγίσθησαν τοῖς ἔθνεσι»²² (συνεπορεύθησαν μετὰ τῶν εἰδωλολατρικῶν ἐθνῶν),

17. Ἐξοδος, ιβ', 43,44,48.

18. Βασιλειῶν Α', ιη', 25,26.

19. Ἐνθ' ἀνωτ., 27.

20. Ἐσθήρ, η', 17.

21. Μακκαβαίων Α', α', 15.

22. Ἐνθ' ἀνωτ., 11,15.

προφανῶς, ἵνα μὴ ὑστερῶσι κοινωνικῶς ἔναντι ἐκείνων. Ἀντιθέτως ἐπηρεάσθη ὁ Ἀχιὼρ, ὅστις «ιδὼν ... πάντα, ὅσα ἐποίησεν ὁ Θεὸς τοῦ Ἰσραὴλ, ἐπίστευσε τῷ Θεῷ σφόδρα καὶ περιετέμετο τὴν σάρκα τῆς ἀκροβυστίας αὐτοῦ»²³.

Ἀπαγόρευσις τῆς περιτομῆς διὰ βασιλικῆς διαταγῆς καὶ ἄγριος διωγμὸς τῶν διενεργούντων ταύτην.

Ὁ βασιλεὺς Ἀντίοχος ἀπηγόρευσεν εἰς τοὺς Ἰσραηλίτας τὴν περιτομὴν τῶν παιδίων των, ἥτοι διέταξεν «ἀφιέναι τοὺς υἱοὺς αὐτῶν ἀπεριτεμήτους»^{24,25} καὶ τότε «τὰς γυναῖκας τὰς περιτετημηκυίας τὰ τέκνα αὐτῶν ἐθανάτωσαν κατὰ τὸ πρόσταγμα καὶ ἐκρέμασαν τὰ βρέφη ἐκ τῶν τραχήλων αὐτῶν... καὶ τοὺς περιτετημηκότας αὐτοὺς ἐθανάτωσαν»²⁶. Προσέτι δύο γυναῖκες συνελήφθησαν, διότι εἶχον προβῆ εἰς περιτομὴν τῶν τέκνων των. Ταῦτα οἱ εἰδωλόλατραι ἐκρέμασαν ἐκ τῶν μαστῶν τῶν ἐν λόγῳ γυναικῶν καὶ εἰς τὴν κατάστασιν αὐτὴν περιέφεραν αὐτὰς δημοσίᾳ ἀνὰ τὴν πόλιν, προφανῶς πρὸς φρικώδη βασανισμὸν καὶ αἰσχρὰν διαπόμευσιν τῶν γυναικῶν τούτων ἀφ' ἑνὸς καὶ κατατρομοκράτησιν τῶν μὴ ἐπιθυμούντων νὰ συμμορφωθῶσι πρὸς τὴν ἐν λόγῳ ἀπαγόρευσιν ἀφ' ἑτέρου. Ἐν συνεχείᾳ «ἐκρήμνισαν» αὐτὰς ἐκ «τοῦ τείχους»²⁷.

Ἡρωϊκὴ ἀντίδρασις πρὸς τὴν ἀπαγόρευσιν τῆς περιτομῆς.

Ὁ «Ματθαθίας καὶ οἱ φίλοι αὐτοῦ» ἐξεγερθέντες «περιέτεμον τὰ παιδάκια τὰ ἀπεριτέμητα, ὅσα εὔρον ἐν ὀρίοις Ἰσραὴλ, ἐν ἰσχύϊ»²⁸, τουτέστι περιφρονήσαντες τὸν κίνδυνον ἐκ τῆς μὴ συμμορφώσεώς των πρὸς τὴν ἀνωτέρω ἀπαγορευτικὴν διαταγὴν. Ἐπιπροσθέτως τοσαύτην περιφρόνησιν ἐπέδειξαν οἱ Ἰσραηλίται πρὸς τὰς ὡς ἄνω ἀπειλὰς τοῦ Ἀντίοχου, ὥστε καὶ γυναῖκες ἔτι νὰ προβαίνωσιν εἰς περιτομὴν τῶν τέκνων των, καίτοι ἐκ τῶν προτέρων ἐγνώριζον ὅτι διὰ τὴν πρᾶξιν των ταύτην θὰ ἐφονεύοντο διὰ κατακρημνισμοῦ τόσοσιν αὐταί, ὅσον καὶ τὰ, ὡς εἴρηται, τέκνα των («ὥστε καὶ γυναῖκας, ὅτι περιέτεμον τὰ

23. Ἰουδίθ, ιδ', 10.

24. Μακκαβαίων Α', α', 48.

25. Brody, M., *Phylogensis of sexual morality*. N. Y. St. J. Med., p. 2510, Oct. 1968.

26. Μακκαβαίων Α', α', 60,61.

27. Μακκαβαίων Β', στ', 10.

28. Μακκαβαίων Α', β', 45,46.

παιδιά, μετὰ τῶν βρεφῶν κατακρημνισθῆναι προειδυίας ὅτι τοῦτο πείσονται»²⁹.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Ἐκ τῆς ἀνωτέρω ἐρεύνης τῶν ἱερῶν βιβλίων τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης προέκυψαν ἐν συμπεράσματι τὰ ἑξῆς:

Οἱ Ἀρχαῖοι Ἰσραηλίται ἐπίστευον ὅτι τῇ ἐντολῇ τοῦ Δημιουργοῦ ἡ περιτομὴ εἰσῆλθεν εἰς αὐτούς, ἀποτελοῦσα «σημεῖον διαθήκης ἀνὰ μέσον» Ἐκείνου καὶ τούτων, καὶ ἐφοβούντο τὰς εἰς τὴν περίπτωσιν μὴ συμμορφώσεως πρὸς τὴν ἐντολὴν ταύτην φοβερὰς ἐκ τῆς Θείας Ὁργῆς συνεπειᾶς. Σημειωτέον, ὅτι ἡ ἐμφάνισις τῆς περιτομῆς ἔλαβε χώραν ἀσυγκρίτως ἐνωρίτερον εἰς τοὺς Ἀρχαίους Αἰγυπτίους, ἐπιμελῶς κρυπτομένης τῆς ἀρχῆς τῆς εἰς τὰ σκότη τῶν αἰῶνων.

Οἱ Ἀρχαῖοι Ἰσραηλίται πρὸς εὐόδωσιν πολεμικῆς τῶν δραστηριοτήτος ἐξεμεταλλεύθησαν τὸ σύμπτωμα (ἄλγος) τῆς ἐκ δόλου διενεργηθείσης περιτομῆς.

Ἐπίστευον ὅτι τὰ χρησιμοποιηθέντα πρὸς ἐκτέλεσιν τῆς ἐν λόγῳ χειρουργικῆς ἐπεμβάσεως ἐργαλεῖα, ἥτοι αἱ ἀκρότομοι πέτριναι μάχαιραι, ὑπεδείχθησαν καὶ καθωρίσθησαν ὑπ' Αὐτοῦ τούτου τοῦ Θεοῦ.

Παρητηρήθη κοινωνικὴ πρόνοια περὶ τῶν ἄρτι περιτηθέντων. Συγκεκριμένως οὗτοι παρέμενον ἐκτὸς ἐργασίας μέχρι πλήρους ἐπουλώσεως τοῦ ἐν προκειμένῳ τραύματος καὶ τελείας ἀποκαταστάσεως τῆς συνεπειᾶ τούτου καὶ τυχὸν ἐπιπλοκῶν του κλονισθείσης ὑγείας τῶν.

Προέκυψαν στοιχεῖα κοινωνικῆς μειώσεως τῶν μὴ περιτηθέντων.

Ἐναφέρεται διενέργεια περιτομῆς ἐπὶ ἑκατὸν νεκρῶν, προελθόντων ἐξ ἐπὶ τούτῳ κατόπιν μάχης φονευθέντων ἀλλοφύλων, πρὸς ἐκ συμφέροντος ἱκανοποίησιν δολίας ἐπιθυμίας.

Πολλοὶ εἰδωλολάτραι ἠναγκάσθησαν φοβούμενοι τοὺς Ἰουδαίους νὰ ὑποστῶσι περιτομὴν.

Ἐναντιῶντος Ἰσραηλῖται, ἐπηρεασθέντες ἐκ τῶν κύκλῳ αὐτῶν διαβιούντων ἀλλοφύλων, ἀπεκατέστησαν τὰς διὰ τῆς περιτομῆς ἀποκοπέϊσας ἀκροποσθίας τῶν, προφανῶς, ἵνα μὴ οὗτοι ὑστερῶσι κοινωνικῶς ἐναντι ἐκείνων.

Ἐλαβε χώραν ἀπαγόρευσις τῆς διενεργείας τῆς περιτομῆς διὰ βασιλικοῦ διατάγματος καὶ κατὰ συνέπειαν ἐπηρεολούθησεν ἄγιος

29. Μακκαβαίων Δ', δ', 25.

διωγμὸς τῶν τε περιτεμνόντων καὶ τῶν ὑπ' αὐτῶν περιτεμνομένων, ἀποσκοπῶν εἰς τὴν θανάτωσιν πάντων τούτων.

Παρατηρήθη ἀγαστὴ ἡρωϊκὴ ἀντίδρασις πρὸς τὴν ἀνωτέρω ἀπαγόρευσιν μετὰ πλήρους περιφρονήσεως τῶν βασανιστηρίων καὶ τῆς ἐν συνεχείᾳ θανατώσεως εἰς τοσοῦτον βαθμόν, ὥστε καὶ γυναῖκες προέβαινον εἰς τὴν διενέργειαν περιτομῆς τῶν τέκνων των, καίτοι ἦσαν ἐκ τῶν προτέρων ἀπολύτως βέβαιαι περὶ τῆς μὴ ὑπάρξεως δυνατότητος ἀποφυγῆς τῆς θανατώσεως τόσον αὐτῶν, ὅσον καὶ τῶν, ὡς εἴρηται, ὑπ' αὐτῶν περιτεμνομένων.

Summary

From the research of the Old Testament holy text information concerning to above subject appeared, which is presented in sepotate chapters.